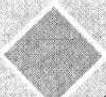

بررسی وضعیت حوزه استحفاظی در مرز

مؤلف: حسن رضا قیاسی

توزیع و استفاده از این کتاب درون سازمانی است.
(محرمانه)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۹

بررسی وضعیت حوزه استحفاظی در مرز

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

مؤلف: حسن رضا قیطاسی

ویراستار علمی: ابراهیم قائد رحمتی

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: زمستان ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز تولید و چاپ معاونت آحاد و پشتیبانی ناجا
نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،
دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هرگونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: قیطاسی، حسن رضا، ۱۳۴۶ - Gheitasi, Hassan Reza

عنوان و نام پدیدآور: بررسی وضعیت حوزه استحفاظی در مرز/ مؤلف حسن رضا قیطاسی.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۹۵ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۵۴۸-۷

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۹۱ - ۱۹۵.

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: Boundaries -- Iran

موضوع: مرزها -- ایران

موضوع: مرزها -- ایران -- سیاست دولت

موضوع: Boundaries -- Iran -- Government policy

موضوع: Border security -- Iran

موضوع: امنیت مرزی -- ایران

موضوع: Frontier and pioneer life -- Iran

موضوع: مرزنشینی و زندگی پیشگامان -- ایران

موضوع: ایران -- مرزها -- قوانین و مقررات

موضوع: Iran -- Boundaries -- Law and legislation

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۰۴

رده بندی کنگره: DSR۲۵

وضعیت رکورد: فیبا

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۶۰۴۰

سرعت شتابان علم و فناوری همراه با گسترش روزافزون آن به‌خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت‌ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می‌دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه، با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگرسته و در این رهگذر از اندوخته‌های علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران بهره‌مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دنیایی و اصالت دانش می‌باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام‌های اساسی برداشته و به پیشرفت‌های زیادی نائل آید. دانشگاه علوم انتظامی امین به‌عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین مرکز ثقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی با دارا بودن دانشکده‌های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را بر عهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره‌گیری از دانش موجود در دنیا، به تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه‌های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش زده و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلاهای علمی خود را پوشش می‌دهد.

دانشگاه علوم انتظامی امین با تقویت ادبیات و دانش انتظامی، زمینه‌های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رشته‌های تخصصی را فراهم کرده است تا پاسخ‌گوی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی امین، همکاران، اندیشمندان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود و انتظار می‌رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت تربیت و آموزش دانشگاه را در راستای ارتقا و بهبود کیفی کتاب یاری کنند.

فهرست

فصل اول: تعاریف و اصطلاحات

۱۸.....	مقدمه.....
۱۹.....	مفاهیم و اصطلاحات .....
۱۹.....	اهمیت تعیین حوزه استحفاظی .....
۲۰.....	تعریف حوزه استحفاظی .....
۲۰.....	تعریف بررسی وضعیت حوزه استحفاظی .....
۲۱.....	بررسی وضعیت.....
۲۱.....	شناسایی .....
۲۲.....	عوامل شناسایی.....
۲۲.....	اطلاعات جغرافیایی .....
۲۲.....	اطلاعات اجتماعی .....
۲۳.....	اطلاعات اقتصادی .....
۲۳.....	تعریف موقعیت مکانی .....
۲۳.....	موقعیت یگان های مرزی کشور مقابل .....
۲۴.....	تعریف حرکات نیروهای مرزی کشورهای همجوار .....
۲۵.....	انواع حرکات نیروهای مسلح کشورهای همجوار .....

- ۲۵..... تعریف برآورد اطلاعاتی فرماندهی مرزبانی
- ۲۵..... اهداف برآورد اطلاعاتی مرزبانی
- ۲۶..... سؤال‌های پایان فصل

فصل دوم: انواع بررسی‌ها

- ۲۸..... بررسی منطقه عملیات
- ۲۸..... تعریف منطقه عملیات
- ۲۸..... منظور از بررسی منطقه عملیات
- ۲۹..... نقش زمین در عملیات
- ۲۹..... بررسی وضعیت کلی زمین منطقه عملیات
- ۳۱..... جنبه‌های راه‌کنشی زمین منطقه عملیات
- ۳۴..... عوامل جوی
- ۳۴..... بررسی عوامل جوی
- ۳۵..... تأثیر عوامل جوی بر عملیات
- ۳۶..... بررسی وضعیت حوزه استحفاظی در یگان‌های مرزی
- ۳۹..... تهیه وضعیت حوزه استحفاظی
- ۳۹..... استفاده از تجهیزات نوین
- ۴۰..... استفاده از پهپاد در شناسایی حوزه استحفاظی
- ۴۱..... کاربردهای پهپاد
- ۴۲..... مزیت‌ها و توانمندی‌های پهپاد
- ۴۳..... سؤال‌های فصل دوم

فصل سوم: بررسی قوانین و مقررات مرزی

۴۶.....	مقدمه.....
۴۷.....	تعریف معاهده.....
۴۷.....	قراردادهای مرزی با پاکستان.....
۴۷.....	کلیات قرارداد انتظامات مرزی با کشور پاکستان.....
۶۰.....	بررسی قرارداد انتظامات مرزی ایران و پاکستان.....
۶۵.....	بررسی عهدنامه استرداد بین دولت‌های ایران و پاکستان.....
۶۶.....	کلیات قرارداد انتظامات مرزی با افغانستان.....
۷۳.....	بررسی قرارداد انتظامات مرزی ایران و افغانستان (مصوب سال ۱۳۳۶).....
۷۳.....	قرارداد انتظامات مرزی با شوروی سابق (مصوب سال ۱۳۳۶).....
۸۱.....	بررسی قرارداد انتظامات مرزی با شوروی سابق (مصوب سال ۱۳۳۶).....
۸۲.....	کلیات قرارداد انتظامات مرزی با ترکیه (مواد ۱ تا ۲۷).....
۸۳.....	پروتکل حفاظت و نگاهداری، تعمیر و بازرسی، تجدید و نصب علائم مرزی.....
۸۴.....	بررسی قرارداد انتظامات مرزی با ترکیه مصوب سال ۱۳۱۶.....
۸۵.....	کلیات قرارداد انتظامات مرزی با عراق.....
۹۰.....	بررسی قرارداد انتظامات مرزی با عراق (مصوب سال ۱۳۵۵).....
۹۱.....	سوال‌های پایان فصل سوم.....

فصل چهارم: بررسی شرح عبور خط مرز و علائم مرزی

۹۴.....	بخش اول: بررسی شرح عبور خط مرز.....
۹۴.....	الف) بررسی عوارض حساس از مواضع کشور مقابل به سمت کشور خودی.....
۹۶.....	ب) معابر وصولی.....

۹۷.....	ج) معابر نفوذی
۹۸.....	د) بررسی اختلافات مرزی
۹۹.....	بخش دوم: بررسی جغرافیای طبیعی منطقه مرزی
۱۰۰.....	الف) تعریف موقعیت
۱۰۱.....	ب) بررسی وضعیت زمین
۱۰۶.....	سؤال‌های فصل چهارم

فصل پنجم: بررسی وضعیت اجتماعی، قومی و فرهنگی

۱۰۸.....	مقدمه
۱۰۹.....	تأثیر روابط سیاسی با همسایگان
۱۰۹.....	جمعیت‌شناسی
۱۱۰.....	انسان‌شناسی
۱۱۰.....	جامعه‌شناسی
۱۱۱.....	جمعیت
۱۱۱.....	جایگاه مرزن‌نشینان
۱۱۳.....	مشخصات نژادی و فرهنگی
۱۱۴.....	دین و مذهب
۱۱۴.....	تفاوت‌های فرهنگی در مناطق مرزی
۱۱۵.....	تأثیر عوامل اجتماعی در بررسی وضعیت حوزه استحفاظی
۱۱۵.....	مداخله بیگانگان در ایجاد بحران‌های مرزی
۱۱۶.....	تراکم شکاف قومی، مذهبی و زبانی در مرز
۱۱۷.....	سؤال‌های فصل پنجم